

Üniversite Öğrencilerinin İnternet Bağımlılığının Akademik Başarıları Üzerindeki Etkisi

The Effect Of University Students' Internet Addiction On Academic Achievements

Tuba KARACA BELLİ

Bilişim Teknolojileri Öğretmeni,
15 Temmuz Şehitler İ.H.O. tubaka1982@hotmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-0717-7792>.

Şahin BELLİ

Şube Müdürü, Bahçelievler İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Sahinbelli74@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-6335-4568>.

İşıl AKINCI

Okul Müdür Yardımcısı, Şehit Erdoğan Türkel İlkokulu,
canisil@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-1979-1071>.

Özkan KELEŞ

Okul Müdürü, Toki Şehit Fikret Yukseler İlkokulu,
ozkan_keles01@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-9640-8611>.

Orhan ALTUN

Okul Müdürü, Semiha Yücel akdegirmen ilkokulu,
orhanal01@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-1038-6755>

Makale Başvuru Tarihi / Received: 22.11.2022

Makale Kabul Tarihi / Accepted: 30.12.2022

Makale Türü / Article Type: Araştırma Makalesi

Anahtar Kelimeler:

İnternet
Bağımlılığı,
Akademik Başarı,
İnternet Kullanımı

ÖZET

Son dönemde sosyal hayatı etkileyen en önemli etkenlerden birisi internet kullanımıdır. Yetişkinlerin sosyal ilişki ve hayatlarında etkili olan internet kullanımı, eğitim amacı ile kullanıldığında başarılı sonuçlar elde edilmesini sağlayabilir. Ancak son dönemde bağımlıya dönüşen internet kullanımı bir çok psikolojik sağlık sorununa sebep olduğu gibi öğrencilerin akademik başarılarını da olumsuz etkilemektedir. Bu araştırma ile üniversite öğrencilerinin akademik başarılarının internet bağımlılığına göre değişip değişmediğini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşabilmek için Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesinde öğrenim gören 525 öğrenciye Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formu uygulanmıştır. Uygulanan anket formları SPSS programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden olan survey araştırma, korelasyonel araştırması ve nedensel karşılaştırma araştırma yöntemlerinden faydalanılmıştır. Elde edilen veriler, veri analiz programları kullanılarak yorumlanmıştır. Veriler üzerinde yapılan inceleme neticesinde, ankete cevap veren öğrencilerin birçoğunun cep telefonu aracılığı ile internete erişim sağladığı ve günlük yaklaşık olarak 2-6 saat aralığında bir internet kullanım sürelerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak araştırmaya katılan öğrencilerin akademik başarıları ile internet bağımlılığı arasında pozitif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir.

Keywords:

Internet addiction,
Academic success,
Using Internet

ABSTRACT

One of the most important factors affecting social life in recent years is the usage of the internet. Internet usage, which is effective in adults' social relationships and lives, can provide successful results when used for educational purposes. However, internet usage, which has recently turned into addiction, causes many psychological health problems and negatively affects the academic success of students. With this research, it is aimed to determine whether the academic achievement of university students changes according to internet addiction. In order to achieve this aim, the Young Internet Addiction Test Short Form was applied to 525 students studying at Kahramanmaraş Sütçü İmam University. The applied questionnaires were analyzed through the SPSS program. Survey research, correlational research and causal comparison research methods, which are quantitative research methods, were used in the research. The obtained data were interpreted using data analysis programs. As a result of the analysis on the data, it was concluded that most of the students who answered the questionnaire had access to the internet via their mobile phones and students had approximately 2-6 hours of internet usage per day. As a result, a positive relationship was determined between the academic achievement of the students participating in the research and internet addiction.

1. GİRİŞ

İnternet bağımlılığı, gençlerdeki mevcut sosyal sorunları ve sosyal deneyim eksikliğini arttıran, çeşitli psikolojik sorunların oluşmasına da yol açan bir bağımlılık türüdür. Toplumun şu anki gelişim aşamasında yeni nesil, bilgisayar ve İnternet ağları üzerinden iletişimde giderek daha fazla zaman harcıyor. İnsanlığın büyük ölçekli bilgisayarlaşması son yıllarda hızlı bir şekilde ortaya çıkarak insanlara yeni bir sorun oluşturmakta, bilgisayar ruhunun insan ruhuna etkilerinin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bilgisayar ve internet teknolojilerinin etkisi ve gençler arasında yeni boş zaman etkinlikleri ve iletişim formlarının ortaya çıkmasının etkilerini azaltmak için genel kültürel değişim perspektifinden analiz edilmelidir.

Yapılan araştırmalar anne ve babaların da artık zorunlu olarak gördüğü internet erişimi günümüzde en fazla ihtiyaç duyulan ve gelişen teknolojik bilgi kaynağı haline gelmiştir. TÜİK “Türkiye İstatistik Kurumu” tarafından düzenlenen anketler bize diğer ülkeler ile paralel bir internet kullanımı artışı olduğunu göstermiştir. (TÜİK, 2020). Dünyaya paralel olarak artan internet erişim oranları bilgi ve beceriye erişimi ve aynı zamanda paylaşımı kolay kılmaktadır. Bununla beraber olarak denetimsiz bir ağ olan internet erişimi tüm yaş grupları için tehlike arzetsede özellikle ergenliğe adım atan gençler ve çocuklar için ciddi bir risk oranı taşımaktadır.

Yapılan çalışmalarda farklı yaş grupları ve demografik değişkenler incelenerek internet kullanımının akademik başarıya olan etkisi ortaya konulmuştur. Bu çalışma ile üniversite öğrencilerinin internet kullanımı ve internet bağımlılığının demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği ortaya konulmuştur. Bu çalışma ile nicel araştırma metodu kullanılarak evrende olabildiği kadar kişiye ulaşıp hem survey araştırma hem de korelasyon ve nedensel karşılaştırma araştırması yapılmıştır. Bu araştırma metodlarını gerçekleştirebilmek üzere kullanılan anket formundan elde edilen veriler SPSS program aracılığıyla analiz edilmiştir. Yapılan analiz metodlarının başında frekans analizi gelmektedir. Frekans analizinin yanında T Testi ve ANOVA ve korelasyon analizi uygulanmıştır. Çalışma iki temel bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde araştırma ile ilgili teorik çerçeve ortaya konulmuş ve temel kavramlar üzerinde tanımlamalar yapılmıştır. İkinci bölümde ise alan araştırmasına ilişkin analizler yapılarak bulgular elde edilmiştir. Çalışma sonuç bölümü ile tamamlanmıştır.

2. İNTERNET BAĞIMLILIĞI SOSYAL YAŞAM VE AKADEMİK BAŞARI İLİŞKİSİ

Sanayi toplumu sonrası küreselleşme ile birlikte gelişen Bilgi toplumu ve kullanılan bilgi teknolojisi sürecinde oldukça büyük bir etkiye sahip olan internet, bireylerin yaşamında daha iyiye ya da daha kötüye doğru derinlemesine bir etki yaratarak gelişmektedir. Bilişim toplumu ve küreselleşmenin temel ikonu olan İnternet, özellikle ergen ve gençlerin hayatında vazgeçilmez bir araçtır. Yaklaşık 20 yıl önce, internetin en az telefon ya da televizyonun hayatımıza girmesi kadar etkili bir teknoloji olduğu ifade edilerek, toplumsal katılımı artırsa da azaltsa da bireylerin ve toplumun psikolojik iyilik hallerine zarar verebileceğine ilişkin görüşler ortaya konulmuştur. Geçtiğimiz 10 yılda ise cep telefonu ve diğer elektronik cihazlar vasıtasıyla, kişiler oyun, kumar, alışveriş ve pornografi gibi sakıncalı çevrimiçi tabanlı içeriklere kolaylıkla ulaşırken; çocukluktan yetişkinliğe kadar, internetin bu şekilde kullanımı giderek çeşitli alanlarda sorunların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Nitekim internet, bir yandan anında ve dünyanın her yerinden bilgiye ulaşma imkanı sağlarken, bir yandan da bağımlılık oluşturabilmektedir (Andiç ve Durak Batıgün, 2021: 34; Bayhan, 2011: 917).

Başlangıçta hem akademik hem de askeri kurumlar arasında araştırmayı kolaylaştırmak için tasarlanmış olan internet, ancak bazı insanlar tarafından uzun süreli kullanım, ruh sağlığı camiasında İnternet bağımlılığı hakkında çok fazla tartışmaya neden olan bir farkındalık yarattı. Nitekim çoğu insan İnternet'i, otel rezervasyonu veya uçak rezervasyonu yapmak gibi günlük kişisel hedeflerini gerçekleştiren işlevsel bir araç olarak kullanır. Bununla birlikte, bazı kişiler internet kullanımlarını kontrol edememekte ve bu da psikolojik bağımlılığın rahatsız edici semptomlarına yol açmaktadır (Smyth vd., 2018: 194). İnternetin hayat alanlarındaki etkisi bağlamında gelişen “İnternet Bağımlılığı”, psikiyatride tanımlanan yeni bağımlılık türlerinden birisidir. İnternet bağımlılığı, her yaşta görülebilmesine rağmen, en büyük risk grubu 12-18 yaş arası gençlerdir (Bayhan, 2011: 917).

İnternet bağımlılığı, genellikle kullanıcının zararına olacak şekilde aşırı internet kullanımı ile karakterize edilen zihinsel bir durumdur. Bağımlılık genellikle zorlayıcı davranışları içeren bir zihinsel bozukluk olarak anlaşılır. Birisi sürekli çevrimiçi olduğunda, o bağımlı olarak tanımlanabilir. Bir sorun olarak kabul edilse de profesyoneller terimin ayrı bir bağımlılık biçimi olarak kabul edilip edilmeyeceği konusunda henüz fikir birliği bulunmamaktadır. İnternet bağımlılığı, internet bağımlılığı bozukluğu, patolojik internet kullanımı, internet bağımlılığı, problemlı internet kullanımı, internetin aşırı kullanımı ve kompulsif internet kullanımı gibi birçok başka terimle de bilinir (techopedia, 2022).

Literatürde "bağımlılık" teriminin yalnızca kimyasal maddeler içeren durumlara uygulanması gerektiğini savunan görüşler bulunsada patolojik kumar oynama gibi bir dizi sorunlu davranış için benzer tanı ölçütleri de uygulanmıştır. Terimin popüler kullanımı, "bağımlılığı" hemen hemen her madde veya faaliyetle ilişkilendirebilir. İnsanların yemek, sigara, kumar, alışveriş, iş, oyuna "bağımlı" olduğu söylenir. Shotten (1991) tarafından yürütölene benzer ilk araştırmalar, bazı bilgisayar bilimcileri ve teknisyenlerinin "bilgisayar bağımlılığını" inceledi. Tipik araştırma katılımcısı, teknoloji ve bilime uzun süredir ilgi duyan genç bir "yalnız erkek" idi. İnternetin son on yıldaki patlayıcı büyümesi, "bilgisayar bağımlısı" profilini neredeyse kesin olarak değiştirmiştir (Chou vd., 2005: 364). İnternet bağımlılığı ile ilgili yapılan araştırmalar bu bağımlılık türünün madde bağımlılığına benzer özellikler gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Bu bağlamda patolojik düzeyde internet kullanımı genel olarak "teknolojik bağımlılıklar" olarak adlandırılan bağımlılık türü içerisinde yer alır. Teknolojik bağımlılıklar; yukarıda da belirtildiği üzere kimyasal olmayan davranışsal bağımlılıklar kapsamına girmekte olup, insan-makine etkileşimi ve iletişimine dayanır. Teknolojik bağımlılıklar televizyon izleme gibi pasif bir bağımlılık şeklinde olabileceği gibi, bilgisayar oyunları oynama gibi aktif bir bağımlılık şeklinde de kendini gösterebilir ve genellikle söz konusu davranışın bağımlılık oluşturuu, uyarıcı ve pekiştirici özellikleri bulunmaktadır (Arısoy, 2009: 57-58).

Doyuma ulaşmak için büyük miktarlarda alkol tüketmesi gereken bir alkolikle aynı şekilde, bir İnternet bağımlısı rutin olarak çevrimiçi olarak önemli miktarda zaman harcar ve çevrimiçi faaliyetlerini ve İnternet davranışlarının kapsamını gizlemek için büyük çaba sarf edebilir. İnternet bağımlılığı terimi Fu ve diğerleri tarafından tanımlanmıştır. (2010) büyüyen bir psikiyatrik bozukluk olarak, ancak bu tanımla ilgili çok fazla tartışma bulunmaktadır. İnternet bağımlılığı ve tanımıyla ilgili olarak, onu meşru bir ruh sağlığı bozukluğu olarak adlandıranın geçerliliğinden emin olmayan birçok sağlık uzmanı ve araştırmacı vardır (Smyth vd., 2018: 194).

Sağlıklı internet kullanımı, internetin makul bir süre içinde, bilişsel veya davranışsal rahatsızlık olmaksızın, belirtilen bir amaç için kullanılmasıdır. Problemlı internet kullanımı uyumsuz düşünceler ve patolojik davranışlar içeren psikiyatrik bir durumdur. Problemlı internet kullanımı, kullanıcının fiziksel ve psikolojik sağlığı üzerinde olumsuz etkileri olabilecek ölçüde, internette sosyal, akademik, profesyonel ve evlilik ilişkileri gibi çeşitli etkinliklerde geçirilen aşırı süredir (Koç, 2011: 143).

Bir kişinin internet bağımlısı olarak nitelendirilebilmesi için aşağıda sekiz maddeden en az ben tanesini karşılaması gerekir. Bunu karşılan kişiler internet bağımlısı olarak ifade edilebilir (Young, 1996b: 238-239'den akt. Büyükgebiz Koca ve Tunca, 2020: 80):

- "İnternet ile alakalı aşırı miktarda zihinsel uğraş (devamlı bir şekilde interneti düşünme, internette gerçekleştirilen oyunların ve yapacak olduğu aktivitelerin hayalini kurma vb. gibi durumlar)
- Arzu edilen keyfi alabilmek amacıyla giderek artan oranda interneti kullanma ihtiyacı hissetme.
- İnternet kullanımını kontrol etmeye, azaltmaya ya da tamamen bırakmaya yönelik girişimlerin başarısız olması.
- İnternet kullanımının azaltılması ya da tamamen kesilmesi durumunda geçmek bilmeyen huzursuzluk, bitkinlik ya da kızgınlık gibi çeşitli duygudurumlarının hissedilmesi.
- Başlangıçta planlanan süreden daha uzun süre internette vakit geçirme.
- İnternette çok fazla vakit geçirildiği için etrafındakilerle sorunlar yaşama, eğitim veya kariyer hayatıyla ilgili bir fırsatı tehlikeye atma ya da bu fırsatı elden kaçırma.
- Etrafındaki kişilere (aile, arkadaşlar, terapist, vb. bireylere) internette geçirdiği süreyle ilgili yalanlar söyleme.
- İnterneti problemlerden kaçmak veya olumsuz duygulardan uzaklaşmak için kullanma."

İnternet bağımlılığının ergenler arasında akademik performans üzerindeki olumsuz etkilerinin neler olduğunu tespit etmek için çeşitli bilimsel çalışmalar yapılmıştır. Birçok akademik çalışma öğrenciler arasındaki öğrenmede, genellikle doğrudan okul performansında düşüşe yol açan dikkat dağıtma ve sapma davranışlarına odaklanmıştır. Ayrıca, internet bağımlılığının akademik performans üzerindeki olumsuz etkisine kaygı ve depresyonun aracılık ettiği bulunmuştur. Son kanıtlar, internet bağımlılığının öğrencilerin psikolojik öğrenme sürecini de kesintiye uğratabileceğini ve akademik değerler ve motivasyonda sorunlar yaratabileceğini göstermektedir. Örneğin, problemlı internet kullanımının akademik performans üzerinde olumsuz etkileri olan akademik motivasyon, öğrenme verimliliği ve psikososyal durum üzerinde olumsuz bir etkisi olduğu bulunmuştur (Dou ve Shek, 2021: 2).

Antalya’da lise öğrencileri üzerinde nicel veri analizi yapan Büyükediz Koca ve Tunca internet ve sosyal medyanın öğrenciler üzerindeki etkisinin ne olduğunu ölçmüşlerdir. Araştırma sonucunda internet ve sosyal bağımlılığı olan öğrencilerde daha fazla uyku bozuklukları, yorgunluk hissettikleri ve derslerde başarısızlıklarla karşılaştıkları sonucuna ulaşmıştır (Büyükgebiz Koca ve Tunca, 2020).

İnternet bağımlılığı konusunda belgesel tarama modeli ile “İnternet Bağımlılığı ve Tedavisi” adlı teorik bir çalışma yapan Özden Arısoy internet bağımlılığının türleri ve internet bağımlılığına yönelik Amerika Birleşik Devletlerindeki uygulamalara yer vermiş ve Türkiye’de ilerleyen yıllarda Amerika’daki tesislere benzer tesislere ihtiyaç duyulacağını belirtmiştir (Arısoy, 2009).

Çağdaş Tıp Dergisinde yayımlanan “İnternet Bağımlılığı: Güncel Bir Gözden Geçirme” adlı makalede Bozkurt ve arkadaşları (2016); İnternet bağımlılığına yönelik tanı ve tedaviye yönelik uygulamaları ve bu konudaki akademik çalışmaları inceleyen araştırma ile bağımlılığın Epidemiyoloji ve Etiyolojisini incelemiştir.

Dikmen ve Tuncer (2018), “İnternet Bağımlılığının Aile İlişkilerine Etkisi” adlı çalışması ile Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu’nda öğrenim gören 312 öğrenciye anket uygulamış ve internet bağımlılığının aile ilişkilerine olan etkisini incelemiştir. Araştırma sonucunda araştırmaya katılan kişilerin internet bağımlılıklarının düşük düzeyde olduğu gözlemlenmiştir. Bununla birlikte internet kullanım düzeylerinin aile ilişkilerini düşük düzeyde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Erden ve Hatun (2015) “İnternet Bağımlılığı ile Başa Çıkma Bilişsel Davranışçı Yaklaşımın Kullanılması: Bir Olgu Sunumu” adlı çalışması ile İstanbul ili Fatih ilçesinde bir ilköğretim okulunun 8. Sınıf öğrencilerinin 112 bireye uygulanan BAPİ İnternet Formu (BAPİNT) uygulanmıştır. Araştırma neticesinde internet bağımlılığının bireysel bir sorun gibi algılanmaması gerektiği üzerinde durularak bağımlılığın oluşumunda etkili olan farklı faktörler olduğu da tespit edilmiştir. Bireyin bağımlılık sorunu yaşamasında sosyal çevresi ve aile ilişkilerinin önemli bir yer tuttuğu tespit edilmiştir. Ayrıca bağımlılığın oluşmasında “anlaşılamama, yalnızlık, önemsenmeme, değersizlik” gibi olumsuz algılama ve duygulanımlar önemli birer faktör olduğu görülmüştür.

Durmuş ve arkadaşları (2018) “Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ve üniversite yaşamı boyunca değişimi” adlı çalışması 2013-2016 yılları arasında Erciyes Üniversitesinde öğrenim gören öğrenciler arasında kesitsel olarak yapılmıştır. Çalışma aynı grubun zaman içerisindeki internet bağımlılığı değişimini incelediği için bu alanda yazılmış önemli araştırmalar arasındadır. Yaptıkları çalışmada bağımlı olduğunu düşünen öğrenci sayısının iki kat arttığı ancak hiçbir öğrencinin bağımlı kategorisinde olmadığı bulgularına ulaşılmıştır. Araştırmada internetin bir araç olduğu bağımlılığa neden olan faktörlerin neler olduğu tespit edilerek sorunun temeline inilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yılmaz ve arkadaşları (2014) 2853 lise öğrencine uygulanan anket çalışması ile lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerin ne düzeyde olduğu tespit edilmiş ve demografik değişkenlere göre öğrencilerin bağımlılık düzeylerinin değişip değişmediği üzerine analizler yapılmıştır. Çalışma sonucunda günlük internet kullanımı ile bağımlılık arasında bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin interneti ödev ve araştırmadan çok oyun ve sohbet amacı ile kullandığı ulaşılan bir başka sonuçtur.

Ceyhan (2008), "ergen", "internet" ve "ruh sağlığı" anahtar kelimeleri kullanılarak bazı veri tabanlarındaki araştırma makalelerini inceleyerek internet bağımlılığı ergen ruh sağlığı açısından bir risk faktörü olarak görmüştür. Çalışma sonucunda internet bağımlılığının gençler arasında yaygın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Giderek artan oranda gelişen internet bağımlılığı gençlerin sosyal hayatları açısından da bir risk faktörü oluşturmaktadır.

Hekim ve arkadaşları (2019) tarafından kesitsel bir araştırma ile çocuk ve ergen psikiyatri polikliniğine çeşitli duygusal ve davranışsal sorunlar ile ilk kez başvuran, 13-17 yaş aralığında, 161 ergene sosyo-demografik bilgi formu ve internet bağımlılığı ölçeği uygulanmıştır. Çalışma sonucunda internet bağımlılığı ile Psikiyatrik bozukluklar arasında yakın bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Baltacı ve arkadaşları (2020) COVID-19 pandemi döneminde üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerini ve bu bağımlılığın olumsuz etkilerinin neler olduğunu tespit etmek üzere iki farklı üniversiteden 52 öğrenci ile yarı yapılandırılmış mülakat gerçekleştirerek bir araştırma yapmışlardır. Araştırma sonucunda pandemi döneminde öğrencilerin internet kullanımını kontrol etmekte güçlük çektiklerini ve internet kullanımının aile ve sosyal ilişkileri olumsuz etkilediği tespit edilmiştir.

Üneri ve Tanıdır (2011) tarafından Ankara’da lise öğrenimi gören 211 öğrenci ile gerçekleştirilen kesitsel araştırma ile internette kalma süresi ve depresyon skoru arttıkça bağımlılık ölçek puanının da arttığı ve

erkeklerin kızlara göre bağımlılık ölçek puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Çalışma sonucunda gençlerin internette geçirdiği süre tespit edilmiş ve depresyon ve bağımlılıkta cinsiyetin bir değişken olduğu tespit edilmiştir.

Tohumcu ve arkadaşları (2019) akıllı telefon ve internet bağımlılığı ile benlik saygısı ve yalnızlık arasındaki ilişkiyi tespit etmek üzere ilişkisel tarama modeli kullanılarak 230 kişiye anket uygulamıştır. Araştırma sonucunda “akıllı telefon bağımlılığı ile benlik saygısı ölçeği toplam puanlar arasında negatif, orta düzeyde ve anlamlı; telefon bağımlılığı ile yalnızlık ölçeği toplam puanları arasında pozitif ve düşük düzeyde anlamlı bir korelasyon katsayısı elde edilmiştir. İnternet bağımlılığı ile benlik saygısı ölçeği toplam puanlar arasında negatif, orta düzeyde ve anlamlı bir korelasyon katsayısı; internet bağımlılığı ile yalnızlık ölçeği toplam puanlar arasında pozitif, orta düzeyde anlamlı bir korelasyon katsayısı hesaplanmıştır.”

Balcı ve Gülnar (2009) tarafından Selçuk Üniversitesi’nde öğrenimini sürdüren 953 öğrenciye uygulanan anket çalışması ile katılımcıların yüzde 23,2’si internet bağımlılığı belirtisi gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Demografik değişkenler açısından anlamlı farklılıklar tespit edilmemiştir. Çalışma sonucunda internet bağımlılarının internet kullanım sürelerinin arttığı ve internete olan güvenlerinin yüksek olduğu tespitleri yapılmıştır.

3. YÖNTEM

Araştırmamız ilişkisel tarama modeli, betimsel yöntemli bir yordama çalışma özelliği taşımaktadır. Betimsel araştırmalar, verilen bir durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir şekilde tanımlarken ilişkisel araştırmalar iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkileri belirlemek ve neden sonuç ile ilgili ipuçları elde etmek amacıyla yapılan araştırmalardır (Büyüköztürk vd., 2009).

Araştırmada Kutlu ve arkadaşları (2016) tarafından Türkçeye uyarlanan Young (1998) tarafından geliştirilen ve Pawlikowski ve arkadaşları (2013) tarafından kısa forma dönüştürülen Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formu uygulanmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcıların demografik bilgilerine ilişkin sorular yer almıştır. İkinci bölümde ise Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa formu 12 madde olarak beşli Likert (1=Hiçbir zaman, 5=Çok sık) tipi bir ölçek ile uygulanmıştır.

Araştırmanın örneklemini 2022-2023 yılları arasında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi öğrenim göre öğrenciler oluşturmaktadır. Bu araştırma sonucu adı geçen üniversitede öğrenim gören öğrenciler ve ankette yer alan sorular ile sınırlıdır. Örneklem kütesi olarak 525 öğrenciye ulaşılmıştır.

Veri analiz sürecinde betimsel istatistikler yoluyla frekans ve yüzde analizleri yapılmıştır. Ayrıca internet bağımlılığının gruplara göre değişip değişmediğini tespit etmek üzere t testi ve ANOVA test de uygulanmıştır. Nitekim çalışma kapsamında nicel araştırma yöntemlerinden olan nedensel karşılaştırma araştırması yöntemi kullanılmıştır. Bununla birlikte değişkenler arası ilişkiyi belirlemek üzere korelasyon araştırması yöntemi de kullanılmıştır.

Araştırma için incelenen önceki çalışmalara bakıldığında uygun seçilen hipotezler şu şekildedir:

H₁: Katılımcıların akademik başarıları ile internet bağımlılığı arasında negatif yönlü bir ilişki vardır.

H₂: Yaş ile internet bağımlılığı arasında negatif yönlü bir ilişki vardır.

H₃: İnternet kullanım süresi ile internet bağımlılığı arasında pozitif yönlü ilişki vardır.

H₄: Cinsiyet değişkeni açısından internet bağımlılığı istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir.

H₅: Katılımcıların sosyo-ekonomik durumu internet bağımlılığı açısından farklılık göstermektedir.

4. BULGULAR

Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formu ölçeğinin alt boyutlarını tespit etmek amacıyla faktör analizi yapılmıştır. Veri setinin faktör analizine uygunluğunun test edilmesi için, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterliliği testi ve Bartlett küresellik testi uygulanmış, KMO değeri 0,50’nin üzerinde olduğu ve Bartlett testi de 0,05 önem derecesinden anlamlı olduğundan veri seti faktör analizine uygun bulunmuştur (KMO= 0,885, Bartlett test (66)=1721,503, p=0,000).

Temel bileşenler yöntemi ve Varimax döndürme yöntemi kullanılarak Örneklem yeterliliği ölçüsü 0,30’un üzerinde faktör yüküne sahip olan sorular ölçeğe dahil edilmiştir. Uygulanan faktör analizi sonucunda internet bağımlılığı isimli bir boyut elde edilmiştir. Örneklem yeterliliği değerini ölçen anti image korelasyon matrisinde yer alan ve a üst indislerine sahip olan değerler 0,5’ten büyük olduğu için örneklem yeterliliğine göre testten çıkartılan soru bulunmamaktadır (Altunışık, vd., 2010: 284-285).

Toplam açıklanan varyans oranı %37,410 olarak tespit edilmiştir. Faktörlerin içsel tutarlılıklarının hesaplanmasında Cronbach's Alpha değerleri kullanılmıştır. Güvenirlilik katsayısının 0,70 ve daha yüksek olması test puanlarının güvenilirliği için genel olarak yeterli görülmektedir (Büyüköztürk, 2011: 171).

Soru gruplarına yapılan faktör ve güvenilirlik analizleri sonucunda araştırmanın hipotezlerini test edecek yeni değişken elde edilmiştir. Yeni değişkenlerin hesaplanmasında toplam değer hesaplama yöntemlerinden ortalama alma yöntemi kullanılmıştır.

Faktör Adı: İnternet Bağımlılığı (Faktörün açıklayıcılığı %37,410 ve güvenilirliği 0,845)

Soru İfadesi	Faktör Ağırlığı
“İnternete bağlanamadığınızda hangi sıklıkta kendinizi bunalımda, karamsar ve sinirli hissedip, internete bağlandığınızda bu şikayetlerinizin hemen geçtiğini görürsünüz?	,687
Ne kadar süre internette olduğunuzu hangi sıklıkta saklamaya çalışırsınız?	,669
Birileri siz internette iken canınızı sıkarsa hangi sıklıkta onları tersler, onlara bağırır ve öfkeli davranırsınız?	,662
İnternette iken hangi sıklıkta kendinizi ‘birkaç dakika daha’ derken bulursunuz?	,653
İnternete bağlı değilken hangi sıklıkta internetle avunur veya internete bağlı olduğunuz hayalini kurarsınız?	,652
Hangi sıklıkta başkalarıyla dışarı çıkmak yerine internette daha fazla zaman harcamayı tercih edersiniz?	,625
Hangi sıklıkta ailenizle ilgili işleri ihmal ederek internette daha fazla zaman harcarsınız?	,618
Hangi sıklıkta gece internette harcadığınız süre yüzünden uykusuz kalırsınız?	,607
Birileri internette ne yaptığınızı sorduğunda hangi sıklıkta sır gibi saklar veya savunmaya geçersiniz?	,582
Hangi sıklıkta internette harcadığınız zamanı azaltmak için uğraşırsınız ve başarısız olursunuz?	,579
Okul veya ders ile ilgili çalışmalarınız hangi sıklıkta internette harcadığınız süre yüzünden zarar görmektedir?	,560
Hangi sıklıkta planladığınızdan daha fazla internette kalırsınız?”	389

4.1. Betimsel İstatistik Sonuçları

Anket uygulaması yapılan Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi öğrencilerine ait sosyo-demografik özelliklerine (cinsiyet, sosyo-ekonomik durum, yaş, günlük internet kullanım süresi, internet kullanım aracı, akademik başarı durumu) ilişkin, yüzde ve frekans aralıkları aşağıdaki tablolarda verilmiştir. Anket uygulamasına katılan 525 öğrencinin 248’i kız öğrenci, 277’si erkek öğrencidir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılanların Demografik Özellikleri

Cinsiyet	Sayı	Yüzde
Erkek	248	47,2
Kız	277	52,8
Toplam	525	100

Tablo 1’e göre katılımcılar cinsiyet açısından birbirine yakın oranlarda katılım göstermiştir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılanların Sosyo-Ekonomik Durumu

Sosyo-Ekonomik Durum	Sayı	Yüzde
Kötü	71	13,5
Orta	387	73,7
İyi	67	12,8
Toplam	525	100

Araştırmaya katılan kişilerin sosyo-ekonomik durumlarına ilişkin görüşleri incelendiğinde öğrencilerin %73,7’si sosyo-ekonomik durumlarının iyi olduklarını ifade etmişlerdir. Sosyo-ekonomik durumlarının kötü olduğunu ifade eden katılımcıların oranı %13,5’dir.

Tablo 3. Araştırmaya Katılanların Yaş Durumu

Yaş Aralığı	Sayı	Yüzde
-------------	------	-------

18-23	425	80,95
24-29	55	10,48
30-35	19	3,62
36 ve üzeri	26	4,95
Toplam	525	100

Yaş sorusu açık uçlu şekilde sorulmuş ve katılımcıların yaşları doğrudan tespit edilmiştir. Analiz süreçlerinde yaş olduğu gibi alınacak olup betimsel olarak frekans analizi yapabilmek için kategorilere ayrılmıştır. Buna göre katılımcıların çoğunluğu lisans öğrencisi olduğundan 18-23 yaş aralığında toplanmışlardır. Ankete yüksek lisans öğrencileride katıldığından az da olsa 30 yaş üzeri katılımcı bulunmaktadır.

Tablo 4. Günlük İnternet Kullanım Süresi

Günlük İnt. K. Süresi	Sayı	Yüzde
0	2	,4
1	18	3,4
2	51	9,7
3	67	12,8
4	79	15,0
5	109	20,8
6	54	10,3
7	29	5,5
8	43	8,2
9	12	2,3
10	24	4,6
12	9	1,7
15	12	2,3
18	1	,2
Toplam	510	97,1
Cevap yok	15	2,9
Total	525	100,0

Katılımcıların 510 tanesi günlük kaç saat internet kullanıyorsunuz sorusuna cevap vermiştir. Tablo 4’de görüldüğü gibi ankete katılanların çoğunluğu 2-6 saat arasında internet kullanmaktadır. Sonuçlardan dikkate değer bir diğer bulgu ise öğrencilerin internet kullanım sürelerinin bağımlılık düzeyine ulaşmış olmasıdır.

Tablo 5. Araştırmaya Katılanların İnternete Bağlandıkları Yer

İnternete Bağlandığı Yer	Sayı	Yüzde
Cep Telefonu	464	88,4
Bilgisayar	54	10,3
Tablet	5	1,0
Diğer (Telefon ve Bilgisayar)	2	0,4
Toplam	525	100

Katılımcılara İnterneti daha çok hangi araç ile kullanıyorsunuz? Sorusu sorulmuştur. Ankete katılanların büyük çoğunluğu internete telefonla bağlandıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 6. Katılımcıların Akademik Başarı Durumu

Akademik Başarı Durumu	Sayı	Yüzde
Çok Kötü	14	2,7
Kötü	50	9,5
Ne iyi ne kötü	200	38,1
İyi	224	42,7
Çok iyi	36	6,9
Toplam	525	100

Katılımcılara “Akademik başarı durumunuzun nasıl olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Ankete katılanların %42,7’si iyi olarak ifade ederken %38,1’i ne iyi ne kötü olarak ifade etmiştir. Akademik başarı durumlarını kötü ve çok kötü olarak ifade eden katılımcıların oranı % 12,2’dir.

4.2. İnternet Bağımlılığına Yönelik Hipotez Testleri ve Analiz Sonuçları

Araştırmanın bu kısmında korelasyon araştırması ve nedensel karşılaştırma araştırmalarına yönelik oluşturulmuş olan hipotezlerin analizi yer almaktadır.

H₁: Katılımcıların akademik başarıları ile internet bağımlılığı arasında negatif yönlü bir ilişki vardır.

Tablo 7. Akademik Başarı Durumu ve İnternet Bağımlılığı İlişkisine İlişkin Korelasyon Analizi

		Akademik Başarı Durumu
İnternet Bağımlılığı	Pearson	
	Correlation	-,143
	Sig. (2-tailed)	,001
	N	524

H₁ hipotezini test etmek üzere korelasyon analizi yapılmıştır. Korelasyon analizinin değişkenlerinden birisi internet bağımlılığı iken diğeri akademik başarı durumudur. Analiz sonucuna göre p değeri (0,001) 0,05’den küçük olduğu için hipotez kabul edilmiş olup katılımcıların akademik durumları ile internet bağımlılığı arasında negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur. İlişkinin şiddetine bakıldığında düşük düzeyde (- 0,143) bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

H₂: Yaş ile internet bağımlılığı arasında negatif yönlü bir ilişki vardır.

Tablo 8. Yaş ve İnternet Bağımlılığı İlişkisine İlişkin Korelasyon Analizi

		Yaş
İnternet Bağımlılığı	Pearson Correlation	-,131
	Sig. (2-tailed)	,003
	N	525

H₂ hipotezini test etmek üzere gerçekleştirilen korelasyon analizinde iki değişken bulunmaktadır. Bu değişkenlerden ilki yaş iken ikincisi internet bağımlılığıdır. Hipotez testi sonucunda p değeri (0,003) 0,05’den küçük olduğu için H₂ hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre yaş ile internet bağımlılığı arasında negatif yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Katılımcıların yaşı arttıkça internet bağımlılıkları azalmaktadır. İlişkinin şiddetine bakıldığında düşük düzeyde (- 0,131) bir ilişki olduğu görülmektedir.

H₃: İnternet kullanım süresi ile internet bağımlılığı arasında pozitif yönlü ilişki vardır.

Tablo 9. İnternet Kullanım Süresi ile İnternet Bağımlılığı İlişkisine İlişkin Korelasyon Analizi

		İnternet Kullanım Süresi
İnternet Bağımlılığı	Pearson Correlation	,112
	Sig. (2-tailed)	,012
	N	510

H₃ hipotezini test etmek üzere uygulanan korelasyon hipotezinde internet kullanım süresi ve internet bağımlılığı olmak üzere iki değişken bulunmaktadır. Bu değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek üzere uygulanan korelasyon analizine göre internet kullanım süresi ile internet bağımlılığı arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır. İlişkinin şiddeti düşük düzeyde (0,112) bulunmuştur.

H₄: Cinsiyet değişkeni açısından internet bağımlılığı istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 10. Cinsiyet ile İnternet Bağımlılığı Değişkenine İlişkin T-testi

		N	Ort.	Std. Sap.	t değeri	p değeri
İnternet	Kadın	277	2,26	,6508232359	1,620	0,106

Bağımlılığı Erken 248 2,35 ,6573511602

H₄ hipotezini test etmek üzere öncelikle Levene testinin sonucuna bakılmış ve cinsiyet açısından internet bağımlılığı değerlerinin varyanslarının eşit olmadığı tespit edilmiştir. Yapılan T-testi sonucuna göre p değeri 0,05’den büyük olduğundan H₄ hipotezi ret edilmiştir.

H₅: Katılımcıların sosyo-ekonomik durumu internet bağımlılığı açısından farklılık göstermektedir.

Tablo 11. Sosyo-ekonomik Durum-İnternet Bağımlılığı ANOVA Analizi

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Gruplar arası	2,799	2	1,400	3,292	,038
Grup içi	221,961	522	,425		
Toplam	224,760	524			

Katılımcıların sosyo-ekonomik durumu değişkeni 3 kategoriden oluştuğu için ANOVA analizi uygulanmıştır. H₅ hipotezini test etmek üzere uygulanan ANOVA analizine göre hipotez kabul edilmiştir. Farklılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini tespit etmek üzere Duncan testi yapılmış ve sosyo-ekonomik durumunun iyi olduğunu düşünenlerin orta ve kötü olduğunu düşünenlerden farklı olduğu tespit edilmiştir.

5. SONUÇ

İnternet bağımlılığı, hasarlı ilişkilerin başlıca nedenlerinden biri olarak kabul edilir. Bir kişi çevrimiçi aktivitelere dahil olduğunda, genellikle internet bağımlılığının herhangi bir etkisinden habersizdir. İnternette sürekli gezinme alışkanlığı dolaylı olarak da yıkıcı olabilir. Etkileri, birisinin diğer insanlarla etkileşime giremeyeceği bir noktaya kayma şeklinde görülebilmektedir. İnsanların birbirleriyle bire bir görüşme yapma yeteneklerini tehlikeli bir şekilde etkilemektedir. Bu nedenle bireylerde özellikle de gençlerde internet kullanım süresi ve internet kullanım amacı kontrol altında tutulmalıdır.

Araştırmada, öğrencilerin cinsiyetlerine göre internet bağımlılığı ve sosyal hayat düzeylerine ilişkin bakış açıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. İnternet bağımlılığı ile akademik başarı ilişkisi kapsamında internet bağımlılığının akademik başarı arasında pozitif yönlü bir ilişkide olduğu tespit edilmiştir. Yaş ile internet bağımlılığı arasında negative yönlü bir ilişki bulunmuştur. Yani katılımcıların yaşı arttıkça internet bağımlılık düzeyleri azalmaktadır. İnternet kullanım süresindeki artış neticesinde internet bağımlılığında artış göstermektedir. İnternet bağımlılığını azaltmanın yollarından birisi internet kullanım süresini azaltmaktır. Ayrıca akademik başarı ile internet bağımlılığı arasındaki ilişki kapsamında bağımlılık düzeyinin azaltılmasının akademik başarıya olumlu katkısı olacaktır. Sosyo-ekonomik durum açısından iyi durumda olan katılımcılar kötü ve orta durumda olan katılımcılardan daha fazla düzeyde internet bağımlılığı yaşamaktadır.

Öğrenciler, bilgisayar ve internet üzerinden okul çalışmaları ve ödevleri yapmaya teşvik edilmelidir. Böylece kullanımlarının olumlu yanları olabilecektir. İnternet bağımlılığını azaltmak, okul bağlılığı seviyeleri üzerinde olumlu bir etkiye sahip olabilir. Okulda yapılacak sosyal ve kültürel etkinliklerle okul öğrenciler için çekici hale getirilebilir. Bu faaliyetler okulla bağlantılı olmayan sorunların ortaya çıkmasını da engelleyebilir. Doktorlar, hemşireler, psikologlar gibi sağlık çalışanları aşırı internet kullanımı konusunda bilgilendirme sorumluluğuna sahip olmalıdır. Bu tür sorunlarla karşılaşacak hemşire, psikiyatrist, psikolog gibi sağlık profesyonellerinin duyarlı hale getirilmesi için konferans ve çalıştaylarda internet bağımlılığı konuları yer almalıdır.

KAYNAKÇA

- ALTUNIŞIK, Recai, COŞKUN, Remzi, BAYRAKTAROĞLU, Serkan ve YILDIRIM, Engin (2010), *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı*, Sakarya Yayıncılık.
- ANDIÇ, Sezin ve BATIGÜN, D. Ayşegül (2019). “DSM-5 Tanı Ölçütleri Temelinde İnternet Bağımlılığı Ölçeği’nin Geliştirilmesi: İnternet Oyun Oynama Bozukluğu Açısından Bir Değerlendirme”, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 32 (1), ss. 33-42.
- ARISOY Özden (2009), “İnternet Bağımlılığı ve Tedavisi”, *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1(1), ss. 55-67.
- BALCI, Şükrü ve GÜLNAR, Birol (2013), “Üniversite Öğrencileri Arasında İnternet Bağımlılığı ve İnternet Bağımlılarının Profili”, *Selçuk İletişim*, 6 (1), ss. 5-22 .

- BALTACI, Önder, AKBULUT, Ömer F. ve ZAFER, Rabia (2020), “COVID-19 Pandemisinde Problemlerli İnternet Kullanımı: Bir Nitel Araştırma”, **Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi**, 1 (3), ss. 126-140.
- BAYHAN, Vehbi (2011), “Lise öğrencilerinde internet kullanma alışkanlığı ve internet bağımlılığı (Malatya Uygulaması)”, **Akademik Bilişim Konferansı**, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- BOZKURT, Hasan, ŞAHİN, Serkan ve ZOROĞLU, Salih (2016), “İnternet Bağımlılığı: Güncel Bir Gözden Geçirme”, **Çağdaş Tıp Dergisi**, 6(3), ss. 235-247.
- BÜYÜKGEBİZ KOCA, Eda ve TUNCA, Mustafa Zihni (2020), “İnternet ve Sosyal Medya Bağımlılığının Öğrenciler Üzerindeki Etkilerine Dair Bir Araştırma”, **Alanya Akademik Bakış Dergisi**, 4 (1), ss. 77-103.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Şener, (2011), *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*, Pegem Akademi, Ankara.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Şener, KILIÇ ÇAKMAK, Ebru, AKGÜN, Özcan. E., KARADENİZ, Şirin, ve DEMİREL, Funda (2009), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (1. baskı). Pegem Yayıncılık.
- CEYHAN, Esra (2008), “Ergen Ruh Sağlığı Açısından Bir Risk Faktörü: İnternet Bağımlılığı”, **Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi**, 15(2), ss. 109-116.
- CHOU, Chien, CONDRON, Linda ve BELLAND, John C. (2005), “A Review of the research on internet addiction”, **Educational Psychology Review**, 17(4), ss. 363-388.
- DIKMEN, Melih ve TUNCER, Murat (2018), “İnternet Bağımlılığının Aile İlişkilerine Etkisi”, **Online Journal of Technology Addiction and Cyberbullying**, 5 (1) , ss. 34-52.
- DOU, Diya ve SHEK, T.L. Daniel (2021), “Predictive Effect of Internet Addiction and Academic Values on Satisfaction With Academic Performance Among High School Students in Mainland China”, **Journal Frontiers in Psychology**, 12, ss. 1-12.
- DURMUŞ, Hasan, GÜNAY, Osman, YILDIZ, Serkan, TİMUR, Ahmet, BALCI, Elçin, ve KARACA, Sabri (2018), “Üniversite Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ve Üniversite Yaşamı Boyunca Değişimi”, **Anadolu Psikiyatri Dergisi**, 19 (4), ss. 383 – 389.
- ERDEN, Seval ve HATUN, Osman (2015), “İnternet bağımlılığı ile başa çıkmada bilişsel davranışçı yaklaşımın kullanılması: bir olgu sunumu”, **Türkiye Yeşilay Cemiyeti**, 2 (1), ss. 53-83.
- FU, K. W., Chan, W. S., WONG, P. W., ve YIP, P. S. (2010), “Internet addiction: Prevalence, Discriminant Validity and Correlates Among Adolescents in Hong Kong”, **The British Journal of Psychiatry**, 196(6), ss. 486–492.
- HEKİM Özlem, GÖKER Zeynep, AYDEMİR Hilal, ÇÖP Esra, DİNÇ Gülser ve ÜNERİ Özden (2019), “Ergenlerde İnternet Bağımlılığı ve Psikopatoloji ile İlişkisi: Kesitsel Bir Çalışma”, **Klinik Psikiyatri Dergisi**, 22(3), ss. 329-337.
- <https://www.techopedia.com/definition/15454/internet-addiction>, E.T.: 10.11.2022.
- KOÇ, Mustafa (2011), “Internet Addiction and Psychopathology”, **The Turkish Online Journal of Educational Technology**, 10(1), ss. 143-148.
- KUTLU, Mustafa, SAVCI Mustafa, DEMİR, Yasin ve AYSAN, Ferda (2016), “Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formunun Türkçe uyarlaması: Üniversite öğrencileri ve ergenlerde geçerlilik ve güvenilirlik çalışması”, **Anadolu Psikiyatri Dergisi**, 17 (Ek1), ss. 69-76.
- PAWLIKOWSKI Mirko, ALTSTÖTTER-GLEICH Christine ve BRAND Matthias, (2013), “Validation and psychometric properties of a short version of Young’s Internet Addiction Test”, **Comput Human Behav**, 29(3), ss. 1212-1223.
- SHOTTEN, A. Margaret (1991), “The Costs and Benefits of Computer Addiction”, **Behaviour & Information Technology**, 10: 219–230.
- SMYTH, Shaun Joseph, CURRAN, Kevin ve KELVEY, M. Nigel, (2018), “Internet Addiction: A Modern Societal Problem”, <https://kevincurran.org/papers/Internet-Addiction -A-Modern-Societal-Problem.pdf>, E.T.: 12.11.2022.

- TOHUMCU, M. Utku, KARSLI, Temel A., BAHADIR, Erdi, KALENDER, Bilal, (2019), "*İnternet Ve Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Benlik Saygısı Ve Yalnızlık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*", **Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 21 (2), ss. 773-787.
- TUİK, www.tuik.gov.tr, E.T.: 12.11.2022.
- ÜNERİ Ş. Özden ve TANIDIR Canan (2011), "*Bir Grup Lise Öğrencisinde İnternet Bağımlılığı Değerlendirmesi: Kesitsel Bir Çalışma*", **Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi**, 24(4), ss. 265-272.
- YILMAZ, Eray, ŞAHİN, L. Yusuf, HASESKİ, Halil İbrahim ve EROL Osman, ((2014), "*Lise Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi: Balıkesir İli Örneği*", **Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi**, 4 (1), ss. 133-144.
- YOUNG Kimberly, S. (1998), *Caught in the Net: How to Recognize the Signs of Internet Addiction and a Winning Strategy for Recovery*, New York: John Wiley & Sons.